

آموزش حسابداری و مدیریت مالی بخش عمومی

ترجمه: زهرا نوری

A. Pulham

بر اساس محاسبات سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۱، در سطح جهانی، حسابهای مخارج بخش عمومی و دولتی بیش از ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی^۲ جهان گزارش می‌شود. بیشتر سازمانهای عضو فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC)، دارای عضوهایی هستند که در بخش عمومی و یا با آن کار می‌کنند و به‌عنوان حسابدار در تهیه و مدیریت بودجه و گزارشهای مالی، یا به‌عنوان حسابرس در بررسی مخارج و اثربخشی آن، مشغول به فعالیت هستند.

چنین به نظر می‌رسد که گزارشگری مالی بخش عمومی در مقایسه با گزارشهای مالی بنگاه‌ها متفاوت است، و این که حسابرسی صورتهای مالی در بخش عمومی، هدفی فراتر از اطمینان بخشی درباره اطلاعات مالی تاریخی دارد. افزون بر این، محیط پاسخگویی که حسابدار بخش عمومی در آن کار می‌کند، بسیار متفاوت از محیط حسابدار بخش خصوصی است. در اینجا، سودبران تنها شرکا و سهامداران بنگاه نیستند؛ بلکه استفاده‌کنندگان از خدمات و سیاستمداران را هم دربر می‌گیرد.

با این حال، هیئت استانداردهای بین‌المللی آموزش حسابداری (IAESB) به‌گونه‌ای عمل می‌کند که گویا این تفاوت‌های عمده، ممکن است از طریق یک مجموعه از استانداردهای بین‌المللی آموزشی^۳ عمومی، به‌طور کامل انعکاس پیدا کند. در واقع، برخلاف ماهیت اصول محور استانداردها، اغلب گفته می‌شود که حسابداران بخش عمومی نمی‌توانند خود و نیازهای خود را در بیانیه‌های استانداردهای بین‌المللی آموزشی ببینند.

در راستای توجه به این تفاوت‌ها، هیئت تصمیم گرفت که این موضوع را بازبینی کند و کارگروه حسابداری، گزارشگری و اطمینان بخشی بخش عمومی^۴ را در سال گذشته تشکیل دهد. هدف این پروژه، شناسایی مهارت‌ها و شایستگی‌های لازم برای حسابداران حرفه‌ای در حسابداری، گزارشگری مالی و اطمینان بخشی بخش عمومی است که هیئت باید به آن بپردازد. کارگروه ویژه، هم‌اکنون با بازبینی پژوهش مربوط، مشارکت با سودبران، و همکاری با دیگر هیئت‌های استاندارددگذار، تحلیل کاملی انجام داده است که موارد زیر را دربر می‌گیرد:

- یافتن کارکرد حسابداران و حساب‌رسان بخش عمومی و تأثیر آنها بر توسعه نیازهای حرفه‌ای،
- توجه به این که آیا روشهای حسابداری در حسابداری و اطمینان بخشی بخش عمومی، نیازمند کسب مهارت‌های متمایز یا اضافی است؟
- بررسی صلاحیتهای مربوط و چارچوبهای شایستگی حسابداری بخش عمومی، و
- انجام تحلیل فاصله بین استانداردهای بین‌المللی آموزشی موجود و الزامهای شناسایی شده برای دانش و مهارت‌های حسابداری و اطمینان بخشی بخش عمومی.

نتایج به‌دست‌آمده از سوی هیئت، این نکته را آشکار خواهد کرد که آیا استانداردهای موجود، به نیازهای توسعه حرفه‌ای حسابداران و حساب‌رسان بخش عمومی پاسخ می‌دهد، یا این که آنها به توسعه بیشتری نیاز دارند که ممکن است مستلزم موارد زیر باشد:

- اصلاح عرصه‌های شایستگی، یا نتایج یادگیری، در استانداردهای بین‌المللی آموزشی،
- افزودن عرصه‌های جدید شایستگی، نتایج یادگیری، یا مطالب توضیحی برای استانداردهای بین‌المللی آموزش حسابداری فعلی،
- تهیه استانداردهای بین‌المللی آموزشی جدید، یا
- فراهم‌ساختن راهنمایهای بیشتر از طریق مطالب پشتیبان پیاده‌سازی.

جدول ۱- دیدگاه سودبران پیرامون آموزش حسابداری	
سودبران طرف مشور تخواهی	عرصه‌های اصلی دارای منافع خاص
بانک امریکایی توسعه (American Development Bank)	ظرفیت‌سازی
سازمان بین‌المللی نهادهای عالی حسابرسی (INTOSAI)	حسابرسی و اطمینان بخشی بخش عمومی
بانک جهانی (World Bank)	ظرفیت‌سازی
انجمن خبره حسابداری و امور مالی عمومی (CIPFA)	برنامه آموزشی حسابداری و حسابرسی بخش عمومی، نقش مدیر ارشد اجرایی بخش عمومی، حسابرسی عمومی، گزارشگری مالی بخش عمومی، معیارهای ضد تقلب
هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی (IPSAS)	استانداردگذاری و نگهداشت استانداردها
سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)	استانداردگذاری و تفاوت‌های محیطی

در حالی که گفتگوهای اولیه در این باره، تا حد زیادی جمع‌آوری اطلاعات بوده است، کارگروه ویژه هیئت در حال کار روی این موضوع است که از میزان درک سودبران (جدول ۱) از ماهیت متمایز حسابداری بخش عمومی، الزامات مربوط به دانش و مهارت مربوط به آن، آگاه شود (تا آنجا که از الزامات گسترده بازار، فعالیت‌های تجاری، و دیگر عرصه‌های غیرآموزشی مربوط به توسعه، متمایز است). به غیر از عرصه‌های مهم ارائه خدمت (مانند ظرفیت‌سازی و انتقال از مبنای حسابداری نقدی به تعهدی)، نتایج اولیه به دست آمده از سوی هیئت ۳ عرصه متمایز مهم را نشان می‌دهد:

- رویکردهای متفاوت و متمایز نسبت به رویه‌های گزارشگری مالی بخش عمومی،
- رویکردهای متفاوت نسبت به حسابرسی و اطمینان بخشی بخش عمومی، از جمله حسابرسی ارائه خدمات و عملکرد، حسابرسی سبک زندگی، رویکرد خاص حوزه گزارشگری، و الزامات و تعاریف قانونی متمایز، و
- محیط سیاسی و سیاست همگانی، و تأثیر آن بر رویه‌های حسابداری و حسابرسی و اطمینان بخشی بخش عمومی (محیط مقررات‌گذاری).

کارگروه ویژه، به توسعه درک خود از محیط حسابداری، حسابرسی و اطمینان بخشی بخش عمومی در ماه‌های آینده خواهد داد؛ از جمله یافتن این که چگونه پیوندهای رسمی بیشتری ممکن است با سازمان‌های مهم سودبر برقرار شود؛ به ویژه آن که هیئت، فضای وسیع‌تر حسابداری و حسابرسی و اطمینان بخشی بخش عمومی و نیازهای خاص آن را در نظر خواهد گرفت که با روش استانداردهای بین‌المللی آموزشی در بیان آن نیازها به مفهوم حرفه‌ای، در تضاد است. انتظار می‌رود که این پروژه منجر به رهنمود غیرالزام‌آور برای سودبران در زمینه توسعه حرفه‌ای اولیه حسابداران حرفه‌ای بخش عمومی شود.

پانوشتها:

- 1- Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)
- 2- Gross Domestic Product (GDP)
- 3- International Education Standards (IES)
- 4- Public Sector Accounting, Reporting and Assurance Task Force (PSARATF)

منبع:

Pulham A., **Accounting Education and Public Financial Management**, www.ifac.org, 2018